

Nr 152.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring i vissa delar av förordningen den 21 mars 1862 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd m. m.; given Stockholms slott den 19 mars 1924.

Under åberopande av bilagda i statsrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1) lag om ändring i vissa delar av förordningen den 21 mars 1862 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd,

2) lag om ändring i vissa delar av förordningen den 20 november 1863 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm,

3) lag om ändring i vissa delar av lagen den 25 juni 1909 angående folk-skoleväsendet i vissa städer, samt

4) lag om ändrad lydelse av 4 § i lagen den 15 maj 1903 angående folk-skoleväsendet i Stockholm.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Sam. Clason.

Förslag

till

L A G

om ändring i vissa delar av förordningen den 21 mars 1862 (nr 15) om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd.

Häri genom förordnas, att §§ 2, 9 och 10, § 13 mom. 1., samt §§ 19, 22 och 36 i förordningen den 21 mars 1862 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 2.

Till kyrkostämmas handläggning höra frågor om:

- 1) åtgärder — — — — gudstjänsten;
- 2) folkskol- och fortsättningsskolundervisningen samt dithörande anstalter jämte församlingsbibliotek, vilka kunna utgöras av eller i sig innefatta skolbibliotek;
- 3) val av ledamöter i kyrkoråd samt ledamöter i skolråd, särskild fortsättningsskolestyrelse på sätt i § 23 sägs och särskild styrelse för församlingsbibliotek ävensom skollärares, orgelnisters, klockares och annan kyrkobetjämnings tillsättande och avskedande, där ej annorlunda stadgat är;
- 4) kyrkomedels — — — — räkenskaper;
- 5) hushållning — — — — egendom;
- 6) byggnad — — — — kyrkobetjänte;
- 7) bestämmande av avgifter till kyrka och skola jämte dithörande anstalter samt till församlingsbibliotek;
- 8) fördelning — — — — kyrkan;
- 9) ordnande — — — — egendom; ävensom
- 10) överenskommelser — — — — löneförmåner.

§ 9.

Tre ordinarie kyrkostämmor skola årligen hållas: *den första* inom maj månads utgång för besluts fattande om föregående årets räkenskaper och förvaltning; *den andra* i oktober för bestämmande av utgifts- och inkomststat för kyrka och skola samt för församlingsbibliotek, enligt vad i § 36 sägs; och *den tredje* inom utgången av december för debiteringslängdens granskning samt för anställande av val till de under kyrkostämma hörande befattningar, vilka vid årets slut bliva lediga, ävensom för val av revisorer.

Den tredje — — — — helgdag.

Den, vilken — — — — förvaltning.

§ 10.

Kyrkostämma hålles även, när Kungl. Maj:ts befallningshavande, domkapitlet, visitationsförrättare, magistraten, kyrko- eller skolrådet eller ock sär-

skild fortsättningsskolestyrelse eller särskild styrelse för församlingsbibliotek, där sådan styrelse finnes, det äskar eller då ordföranden sådant nödigt finner.

Enskild — — — — beslut.

§ 13.

Mom. 1. De ärenden, som å kyrkostämman till avgörande företagas, skola förut vara vederbörligen beredda antingen av kyrko- eller skolrådet eller av särskild fortsättningsskolestyrelse eller särskild styrelse för församlingsbibliotek, där sådan styrelse finnes, eller ock av särskilt därtill utsedda personer, då kyrkostämman, med avseende på ärendets beskaffenhet eller andra förhållanden, finner sådant lämpligt eller nödigt.

Val — — — — rättighet.

Skola — — — — ordföranden.

§ 19.

Ordföranden åligger tillse, att utdrag av kyrkostämmans protokoll tillställas kyrko- eller skolrådet eller särskild fortsättningsskolestyrelse eller särskild styrelse för församlingsbibliotek, där sådan styrelse finnes, eller de andra personer, åt vilka verkställighet av stämmans beslut uppdrages. För övrigt äger en var, som det åstundar, att av protokollet taga avskrift och att utan lösen få avskriftens riktighet av ordföranden bestyrkt.

Protokollen — — — — förvaras.

§ 22.

Kyrkorådet tillkommer — — — — angelägenheter.

Skolrådet — — — — sådant bibliotek.

Finnes — — — — fortsättningsskolan.

Såväl — — — — infordras.

§ 36.

För varje år åligger det kyrkorådet att för kyrkan samt skolrådet att såväl för skolan som, där särskild styrelse för församlingsbibliotek ej finnes, för församlingsbiblioteket uppgöra utgifts- och inkomstförslag. Där särskild fortsättningsskolestyrelse är tillsatt, ankommer det på sådan styrelse att i skolrådets ställe uppgöra utgifts- och inkomstförslag för fortsättningsskolan. Finnes särskild styrelse för församlingsbibliotek, åligger det denna att uppgöra utgifts- och inkomstförslag för sådant bibliotek

I utgiftsförslaget — — — — utgå.

Uti inkomstförslaget — — — — påräkna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1926.

Förslag

till

L A G

om ändring i vissa delar av förordningen den 20 november 1863 (nr 58 s. 1) om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm.

Härigenom förordnas, att § 1 mom. 1, § 2, § 9 mom. 1, § 11 och § 18 mom. 1 i förordningen den 20 november 1863 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 1.

Mom. 1. Varje territoriell kyrkoförsamling äger att för handhavande av kyrkans samt vissa folkskolan rörande angelägenheter ävensom frågor rörande församlingsbibliotek i kyrkostämma med kyrkoherden sammanträda till överläggning och beslut, på sätt denna förordning stadgar.

§ 2.

Till kyrkostämmas handläggning höra frågor om:

- 1) åtgärder — — — — gudstjänsten;
  - 2) upprättande — — — — församlingsbibliotek;
  - 3) val — — — — utse;
  - 4) orgelnisters — — — — avskedande;
  - 5) användande — — — — medel;
  - 6) hushållning — — — — egendom;
  - 7) byggnad — — — — kyrkobetjante;
  - 8) bestämmande av avgift till kyrka och församlingsbibliotek samt sådant skolhus, som i 7) sägs, och boställe;
  - 9) fördelning — — — — kyrkan;
  - 10) bestämmande — — — — tillhörighet;
  - 11) överenskommelser — — — — löneförmåner.
- Om — — — — stadgat.

§ 9.

Mom. 1. Kyrkostämma hålles även, när överståthållarämbetet, konsistorium, visitationsförrättare, kyrko- eller skolrådet eller ock särskild styrelse för församlingsbibliotek, därest sådan styrelse finnes, det äskar, eller när ordföranden sådant nödigt finner.

§ 11.

De ärenden, som å kyrkostämma till avgörande företagas, skola förut vara vederbörligen beredda antingen av kyrko- eller skolrådet eller av särskild styrelse för församlingsbibliotek, därest sådan styrelse finnes, eller ock av därtill särskilt utsedda personer, då kyrkostämman med avseende på ärendets beskaffenhet eller andra förhållanden finner sådant lämpligt eller nödigt.

Val — — — — beredning.

Lag — — — — rättighet.
Skola — — — — ordföranden.

§ 18.

Mom. 1. Ordföranden åligger tillse, att utdrag av kyrkostämmans protokoll tillställas kyrko- eller skolråd eller särskild styrelse för församlingsbibliotek, därest sådan styrelse finnes, eller de andra personer, åt vilka verkställighet av stämmans beslut uppdrages.

För — — — — bestyrkt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1926.

Förslag

till

L A G

om ändring i vissa delar av lagen den 25 juni 1909 (nr 81 s. 1) angående folkskoleväsendet i vissa städer.

Härigenom förordnas, att §§ 1, 3, 6 och 13 i lagen den 25 juni 1909 angående folkskoleväsendet i vissa städer skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 1.

I stad, där stadsfullmäktige finnas och Konungen på framställning av stadsfullmäktige eller kyrkostämma därom förordnat, skall folk- och fortsättningsskoleväsendet utgöra en för hela staden gemensam angelägenhet, vilken staden såsom kommun har att vårda.

I sådan stad — — — — avgift.

§ 3.

I — — — — stadgas.

Med — — — — infordras.

Det åligger folkskolestyrelsen att före den 15 oktober varje år till stadsfullmäktige avgiva förslag till nästföljande års utgifts- och inkomststat rörande folk- och fortsättningsskoleväsendet; skolande i utgiftsförslaget intagas de utgifter, som redan äro beslutade att under det nästföljande året utgå, ävensom de, vilka styrelsen därutöver anser av behovet påkallade att under samma år utgå, samt i inkomstförslaget upptagas de inkomster, som för det nästföljande året äro eller anses vara att påräkna.

Där — — — — fortsättningsskolan.

§ 6.

Folkskolestyrelsen — — — — därom.

I — — — — kyrkan.

Ärende — — — — ense.

Av — — — — anmälas.

§ 13.

1. Där denna lag träder i tillämpning, skall, för så vitt ej på därom gjord framställning Konungen annorlunda förordnat, staden omedelbart övertaga de rättigheter, stadens församling eller församlingar hava till egendom och medel, som anslagits till eller användas för folk- och fortsättningsskoleväsendet, samt ikläda sig skyldighet att fullgöra de förbindelser i fråga härom, för vilka församlingen eller församlingarna häfta.

2. De — — — — stadsfullmäktige.

3. Angående — — — — stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1926.

Förslag

till

L A G

om ändrad lydelse av 4 § i lagen den 15 maj 1903 (nr 58 s. 1) angående folkskoleväsendet i Stockholm.

Härigenom förordnas, att 4 § i lagen den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm skall erhålla följande ändrade lydelse:

Direktionen — — — — anvisad.

Angående — — — — stadgor.

Direktionen — — — — ense.

Av ovanberörda — — — — anmälas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1926.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 19 mars 1924.

Närvarande:

Statsministern TRYGGER, ministern för utrikes ärendena friherre MARKS VON WÜRTEMBERG, statsråden MALM, EKEBERG, BESKOW, MALMROTH, HASSELROT, STRIDSBERG, LÜBECK, CLASON, WOHLIN, PETTERSSON.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie- och socialdepartementen anför chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Clason:

»Chefen för socialdepartementet har i sitt yttrande till statsrådsprotokollet den 29 februari 1924 beträffande det av honom framlagda förslaget till lag om samhällets barnavård framhållit, att i anledning av nämnda förslag erfordrades vissa lagbestämmelser i ämnen tillhörande ecklesiastikdepartementet. Jag skall nu tillåta mig att till behandling upptaga frågan om dessa lagbestämmelser.

Under det att enligt fattigvårdslagen samt lagen om fosterbarns vård den borgerliga kommunen utgör den enhet, som har att ombesörja de i författningarna angivna ärendena, bildar enligt lagen angående uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn kyrkoförsamlingen denna enhet. Barnavårdsnämndens verksamhet är enligt sistnämnda lag bestämd att omfatta skoldistriktet, som i regel sammanfaller med kyrkoförsamlingen. I ett stort antal städer hava emellertid folkskoleväsendet och därmed även ärendena angående vanartade och i sedligt avseende försummade barn överflyttats till den borgerliga kommunen.

Enligt förslaget till lag om samhällets barnavård skall denna barnavård sammanföras till en enda myndighet och förläggas till den borgerliga kommunen. Detta innebär en förflyttning från den kyrkliga kommunen av de ärenden, som för närvarande behandlas enligt lagen angående uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn.

Då vid utfärdande av sistnämnda lag i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862 införts bestämmelser om handläggning å kyrkostämma och hos skolråd av ärenden angående uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn, kräver en dylik omflyttning ändring i nämnda författning, varom fattigvårdslagstiftningskommittén framlagt förslag i sitt betänkande angående barnavårdslagstiftningen.

Genom lagen den 25 juni 1909 angående folkskoleväsendet i vissa städer bestämdes, att i stad, där stadsfullmäktige finnas och Kungl. Maj:ts förordnat därom, skolväsendet samt frågan om uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn skola utgöra en för hela staden gemensam angelägenhet, vilken staden såsom kommun har att vårda. Enligt ett samtidigt

Enligt gällande lag hör barnavårdsnämnden i regel under den kyrkliga kommunen.

Förslaget till lag om samhällets barnavård.

Förordningen om kyrkostämma m. m.

Lagen angående folkskoleväsendet i vissa städer.

med utfärdandet av sistnämnda lag gjort tillägg till 2 § i lagen angående uppfostran åt vanartade m. fl. barn skall i dessa städer folkskolestyrelsen utgöra barnavårdsnämnd. Ehuru alltså i dessa fall de ärenden, om vilka här är fråga, redan tillhöra den borgerliga kommunen, föranledes av förslaget till lag om samhällets barnavård en ändring i lagen den 25 juni 1909, så att nämnda ärenden uteslutas från dess tillämplighetsområde. Förslag till sådan ändring har utarbetats av kommittén. Då enligt detta förslag ändring skall göras i § 13, torde en i nämnda paragraf nu förefintlig formell oegentlighet samtidigt böra rättas.

*Förordningen
om kyrkostäm-
ma m. m.
i Stockholm.
Lagen om
folkskole-
väsendet
i Stockholm.*

Även i förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863 samt i lagen om folkskoleväsendet i Stockholm den 15 maj 1903 krävas vissa förändringar. Kommittén har framlagt förslag jämväl härom.

Jag tillåter mig i sammanhang härmed bringa i erinran, att Kungl. Maj:t i en den 14 mars 1924 till riksdagen avlåten proposition föreslagit viss ändring av sista stycket i § 2 av nämnda förordning, vilken ändring föranletts av ett samtidigt för riksdagen framlagt förslag till förordning om vården av vissa kyrkogårdar i Stockholm.

*Departement-
chefen.*

Såsom en konsekvens av att samhällets barnavårdande verksamhet i sin helhet förläggas under den borgerliga kommunen följer, att vissa ändringar måste vidtagas i förordningen om kyrkostämman m. m. och övriga ovan nämnda författningar. I huvudsaklig överensstämmelse med de av kommittén utarbetade förslag har jag låtit inom ecklesiastikdepartementet upprätta förslag till

- 1) lag om ändring i vissa delar av förordningen den 21 mars 1862 om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd,
- 2) lag om ändring i vissa delar av förordningen den 20 november 1863 om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm,
- 3) lag om ändring i vissa delar av lagen den 25 juni 1909 angående folkskoleväsendet i vissa städer, samt
- 4) lag om ändrad lydelse av 4 § i lagen den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm.»

Föredraganden uppläser härefter berörda förslag samt hemställer, att desamma måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

C. A. Löwenhielm.